



Edvard Thomsens Vej 14  
2300 København S  
Telefon 7221 8800  
Fax 7262 6790  
info@trafikstyrelsen.dk  
www.trafikstyrelsen.dk

Tilsynsvejledning version 3.3

Dato 30. maj 2018

## Tilsynsvejledning

<b>1. Indledning og generelle afsnit .....</b>	<b>2</b>
1.1 Formål med tilsynet .....	2
1.2 Tilsynsperioden .....	2
1.3 Krav til tilsynet.....	3
1.4 Krav til tilsynsaftalen .....	3
1.5 Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsens gennemgang af tilsynsaftalen .	4
1.6 Krav til tilsynsorganet .....	4
1.7 Krav til tilsynsrapporten .....	5
1.8 Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsens gennemgang af tilsynsrapporten samt frist for eventuel opfølgning .....	7
1.9 Konsekvenser af manglende aftale eller tilsyn .....	8
<b>Bilag A.....</b>	<b>9</b>
<b>Bilag B.....</b>	<b>10</b>
<b>Bilag C.....</b>	<b>12</b>

## 1. Indledning og generelle afsnit

Tilsynsvejledningen beskriver kravene til udførelse af tilsyn med byggevarer, der er godkendt til drikkevand i GDV-ordningen, herunder tilsyn med godkendelsesindehaverens egenkontrolprogram. Det er godkendelsesindehavers ansvar, at tilsynet kan gennemføres som påkrævet i bekendtgørelsen.

Vejledningen retter sig både til godkendelsesindehavere og det akkrediterede tilsynsorgan, der udfører tilsynet, og består af følgende:

- Indledning med de generelle krav til tilsyn, tilsynsaftale og tilsynsrapport mv.
- Bilag A, B og C, som indeholder de konkrete anvisninger på, hvordan der skal udføres tilsyn for bestemte grupper af byggevarer

Tilsynsvejledningen er senest opdateret til version 3.3 den 30. maj 2018, hvor bilag C er opdateret.

### 1.1 Formål med tilsynet

Det er en betingelse for GDV-godkendelsen af en byggevare, at der årligt føres tilsyn med, at byggevareren markedsføres på de betingelser, der lå til grund for godkendelsen. Det vil sige, at byggevareren i hele godkendelsesperioden har de samme sundhedsmæssige egenskaber, som lå til grund for godkendelsen.

Formålet med tilsynet er derfor at dokumentere sporbarheden fra tilsynet tilbage til den oprindeligt godkendte byggevare. Tilsynet skal gennemføres i overensstemmelse med den gældende bekendtgørelse om markedsføring og salg af byggevarer i kontakt med drikkevand.

Godkendelsesindehaveren skal dokumentere, at den producerede byggevare har samme sundhedsmæssige egenskaber som den oprindeligt godkendte, mens tilsynsorganets opgave er at verificere om denne dokumentation er tilstrækkelig gennem indsamling af objektiv vidnesbyrd, dvs. registreringer, førstehåndsudsagn mv.

### 1.2 Tilsynsperioden

Med årligt tilsyn menes, at tilsynet skal udføres én gang pr. kalenderår på hvert produktionssted/tilsynssted. Det første tilsyn i godkendelsesperioden skal udføres senest 11 måneder efter udstedelsen af godkendelsen. Der skal udføres fem tilsyn i godkendelsesperioden jævnt fordelt ud over perioden. Der må ikke overspringes et kalenderår mellem to tilsyn.

Tilsynsrapporten skal fremsendes til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen senest 2 måneder efter tilsynet. Hvis det ved tilsynet konstateres, at

de fastlagte bestemmelser i aftalen imellem tilsynsorganet og godkendelsesindehaveren ikke er opfyldt, skal tilsynsorganet dog straks rapportere det direkte til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen.

### **1.3 Krav til tilsynet**

Tilsynet foretages på baggrund af tilsynsaftalen mellem godkendelsesindehaveren og tilsynsorganet og udføres enten på det produktionssted, der står anført i tilsynsaftalen eller hos en importør. Tilsynet kan dog kun ske hos importør, hvis størstedelen af de relevante processer kan dokumenteres i form af procedurer og registreringer, og hvis alle byggevarer til det danske marked går igennem importørens lager, eller hvis der føres tilsyn på samtlige lokaliteter, hvor varen ankommer til Danmark.

Hvis der vælges en anden tilsynslokalitet end den, der er nævnt i tilsynsaftalen, skal det i tilsynsrapporten begrundes, hvorfor dette er mere hensigtsmæssigt i forhold til at udføre tilsynet på det sted, som er anført i tilsynsaftalen.

Tilsynet udføres som udgangspunkt som en dokumentgennemgang af godkendelsesindehaverens egenkontrol, herunder modtage- og færdigvarekontrol. Det skal ud fra registreringer kunne påvises, at der anvendes de samme materialer i byggevaren, og at den fortsat har den samme konstruktion, som lå til grund for godkendelsen.

Dokumentkontrollen omfatter de registreringer, der fremkommer ved bl.a. måling, vejning og visuel kontrol, samt en kontrol af sporbarheden fra produkt til materialecertifikat og gyldigheden af evt. underliggende tyske eller hollandske certifikater. Dokumentkontrollen kan dermed omfatte udskrifter eller forevisning af lister i virksomhedens ERP-system. Endvidere omfatter dokumentkontrollen de procedurer, der er nedskrevet for at instruere dem, der udfører egenkontrollen.

Tilsyn for armaturer skal desuden omfatte test i henhold til bekendtgørelsens bilag 1, hvilket er nærmere specificeret i bilag B.

Tilsyn for tætningsprodukter og rørforinger skal desuden omfatte stikprøveudtagning på byggepladsen/produktionsstedet, hvilket er nærmere specificeret i bilag C.

### **1.4 Krav til tilsynsaftalen**

Godkendelsesindehaveren skal indgå en aftale om årligt tilsyn med et akkrediteret tilsynsorgan. Kravet om, at der skal foreligge en tilsynsaftale, kan også anses for opfyldt, hvis der på ansøgningstidspunktet er indgået en gensidig aftale med et tilsynsorgan om akkrediteret inspektion under vilkår af, at der opnås en godkendelse af byggevaren,

og at ansøger vil indsende den endelige tilsynsaftale til styrelsen indenfor de nærmere anførte tidsfrister (se nedenfor).

Tilsynsaftalen (eventuelt en betinget aftale) skal vedlægges ansøgningen som dokumentation. Dokumentationen kan dog også bestå af en tro og love erklæring om indgået tilsynsaftale. I alle tilfælde skal den endelige tilsynsaftale være indsendt til styrelsen senest 2 måneder før, første tilsyn skal udføres.

Tilsynsaftalen skal leve op til følgende form- og indholdskrav for, at den kan anvendes som grundlag for en godkendelse af byggevaren:

- Aftalen skal sikre, at der udføres et årligt tilsyn iht. til bekendtgørelsen og nærværende vejledning, og at tilsynsorganet har adgang til relevante produktions- og lagerfaciliteter i hele godkendelsesperioden.
- Tilsynsaftalen skal angive en entydig identifikation af, hvilke byggevarer der er omfattet i form af brand og produktnavn, type, modelnummer, vare-/serienummer el.lign. eller henvise til den produkt-/versionsliste, der var vedlagt ansøgningen.
- Tilsynsaftalen skal angive GDV-godkendelsesnummeret på den byggevare, tilsynet omhandler. Omhandler tilsynsaftalen flere GDV-godkendelser, anføres alle pågældende numre.
- Tilsynsaftalen skal tydeligt angive, hvor tilsynet udføres.
- Tilsynsorganets akkreditering skal tydeligt fremgå af tilsynsaftalen, herunder at tilsynsorganet er akkrediteret til at gennemføre tilsyn, jf. gældende bekendtgørelse om markedsføring og salg af byggevarer i kontakt med drikkevand.
- Tilsynsaftalen skal være dateret og underskrevet af både tilsynsorgan og ansøger/godkendelsesindehaver.

### **1.5 Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsens gennemgang af tilsynsaftalen**

Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen gennemgår en eventuelt samtidig indsendt tilsynsaftale som led i behandlingen af ansøgningen og kontrollerer, at aftalen opfylder de aftalemæssige krav.

Hvis godkendelsesindehaver ikke eftersender den endelige tilsynsaftale senest 2 måneder før, første tilsyn skal udføres, vil godkendelsen blive tilbagekaldt, og byggevaren kan derefter ikke markedsføres under GDV-godkendelsesnummeret. Godkendelsen kan også tilbagekaldes, hvis den eftersendte tilsynsaftale viser sig ikke at opfylde de aftalemæssige krav.

### **1.6 Krav til tilsynsorganet**

Tilsynet skal foregå som akkrediteret inspektion. Det betyder, at tilsynsorganet skal være akkrediteret efter DS/EN ISO/IEC 17020 til at

udføre inspektion og samtidig også være akkrediteret til at udføre tilsyn i henhold til bekendtgørelsen. Dette skal fremgå af den akkreditering, som tilsynsorganet har.

Det akkrediteringsorgan, der har akkrediteret tilsynsorganet, kan oplyse, hvad den pågældende akkreditering omfatter. I Danmark har det nationale akkrediteringsorgan DANAK på sin [hjemmeside](#) oplysninger om akkrediterede tilsynsorganer. For udenlandske tilsynsorganer kan oplysningerne om akkrediteringen fås hos det nationale akkrediteringsorgan, der har akkrediteret tilsynsorganet.

Tilsynsorganet skal være uvildigt i forhold til godkendelsesindehaver.

Tilsynsorganet skal i forbindelse med det årlige tilsyn med egenkontrollen kontrollere, at byggevaren fortsat har de sundhedsmæssige egenskaber, som lå til grund for godkendelsen. Tilsynsorganet påser derfor, som en del af tilsynet, at der forefindes et egenkontrolprogram, og at dette i fornødent omfang har været anvendt i forhold til byggevarens godkendelse. For armaturer skal der desuden udtages stikprøver til testning.

### 1.7 Krav til tilsynsrapporten

Tilsynsorganets rapport for det årlige tilsyn skal udarbejdes i overensstemmelse med tilsynsorganets akkreditering således, at Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen som minimum kan læse følgende ud af rapporten:

1. Konklusion hvori tilsynsorganet anfører om den godkendte byggevare ud fra tilsynet A) enten overholder eller ikke overholder betingelserne for godkendelsen (fx hvis det konstateres, at der er anvendt andre materialer end GDV-godkendelsen omfatter) eller B) om den årlige gennemgang ikke giver tilstrækkelig sikkerhed for, at byggevaren overholder kravene i bekendtgørelsen (fx hvis der på tidspunktet for inspektion mangler sporbarhed i form af påkrævede materialecertifikater). Tilsynsorganet skal i konklusionen konkret vurdere, om godkendelsesindehaver skal pålægges at fremsende yderligere dokumentation og hvilken, fx ved inspektion, prøveudtagning, migrationsprøvning og vejning. Dette skal ledsages af en vurdering af, hvornår godkendelsesindehaver kan have tilvejebragt den fornødne yderligere dokumentation til tilsynsorganet og hvornår en opfølgingsrapport fra tilsynsorganet med konklusion herom, kan være indsendt til styrelsen (se også afsnit 1.8). Der skal i konklusionen være en anbefaling til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen om tiltag, fx at styrelsen anmoder godkendelsesindehaver om påkrævede, opfølgende tiltag. Konklusionen skal være synligt placeret først i rapporten.

2. Eventuelle andre særlige bemærkninger fra tilsynsorganet, af født af det udførte tilsyn, fx at der som opfølgning på mindre fejl og mangler vil være et skærpet tilsyn med dette ved næste tilsyn. Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen skal herudfra fx kunne vurdere, om der er behov for at indskærpe over for godkendelsesindehaver, at informationsforpligtigheden overfor styrelsen og tilsynsorgan vedr. ændringer, skal overholdes.
3. Såfremt tilsynet udføres på et eller flere andre steder end oplyst i tilsynsaftalen skal tilsynsorganets begrundelse for, at tilsynet er udført andre steder indgå samt en begrundelse for, at dette er sket i overensstemmelse med reglerne for tilsyn.

Den pågældende byggevares GDV-godkendelsesnummer skal tydeligt fremgå af tilsynsrapportens forside. Hvis tilsynsrapporten omfatter flere godkendelser, skal det klart fremgå af rapporten, hvilke bemærkninger der vedrører de enkelte GDV-godkendelsesnumre.

Tilsynsrapporten skal udelukkende vedr. GDV-godkendelser fra samme godkendelsesindehaver. Tilsyn med andre landes ordninger kan dermed ikke fremgå af tilsynsrapporten.

Tilsynsrapporten indsendes til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen via e-mail på [GDV@tbst.dk](mailto:GDV@tbst.dk), og skal foreligge på enten dansk eller engelsk. Tilsynsrapporten skal være Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen i hænde senest 2 måneder efter gennemført tilsyn.

Der er tale om en såkaldt negativ tilsynsrapport, hvis betingelserne ikke er overholdt. Tilsynsorganet skal reagere med en negativ tilsynsrapport:

- hvis godkendelsesindehaverens egenkontrolprogram ikke fungerer, eller det på anden vis er tydeligt for tilsynsorganet, at godkendelsesindehaveren ikke sørger for den fornødne afhjælpning, hvis egenkontrolprogrammet viser, at byggevaren ikke lever op til betingelserne for godkendelse.
- hvis tilsynsorganet ikke via registreringer, som nævnt i bilag A-C eller andre objektive beviser, kan påvise sporbarhed fra den godkendte byggevare til den oprindeligt godkendte byggevare.

Rapporten (positiv eller negativ) sendes til godkendelsesindehaveren, der sender den til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen. Godkendelsesindehaveren kan dog skriftligt bemyndige tilsynsorganet til at fremsende tilsynsrapporten direkte til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen. Rapporten skal i disse tilfælde senest samtidig være sendt til godkendelsesindehaveren.

Hvis det ved tilsynet konstateres, at betingelserne og de fastlagte bestemmelser i tilsynsaftalen ikke er opfyldt (negativ rapport), skal til-

synsorganet straks rapportere det direkte til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen. Det vil sige hvis tilsynsorganet vurderer, at byggevaren ikke opfylder betingelserne, eller hvis den årlige gennemgang ikke giver tilstrækkelig sikkerhed for, at byggevaren overholder kravene i bekendtgørelsen, og at der kan være behov for, at Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen konkret vurderer, om godkendelsesindehaver fx skal pålægges at fremsende yderligere dokumentation, fx inspektion, prøveudtagning, migrationsprøvning og vejning.

På baggrund af konklusionerne i rapporten tager Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen stilling til det videre forløb, eventuelt i dialog med tilsynsorganet, og meddeler godkendelsesindehaver og tilsynsorgan, hvad der skal ske. Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen kan om nødvendigt, ud fra en negativ rapport og eventuelt ud fra konklusionerne i en opfølgingsrapport fra tilsynsorganet om den tilvejebragte yderligere dokumentation, jf. ovenfor, tilbagekalde godkendelsen.

### **1.8 Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsens gennemgang af tilsynsrapporten samt frist for eventuel opfølgning**

Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen vurderer ud fra tilsynsrapportens konklusion, om der er tilstrækkelig dokumentation for, at byggevaren overholder kravene for godkendelsen. Såfremt rapporten viser, at kravene til tilsynsaftalen og bekendtgørelsen overholdes, vil rapporten blive lagt til grund for en fortsat opretholdelse af godkendelsen.

Hvis Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen vurderer, at der er behov for yderligere dokumentation for tilsynet, kan Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen pålægge godkendelsesindehaveren at fremsende yderligere dokumentation, f.eks. fra inspektion, prøvetagning, migrationsprøvning og vejning. Dette sker som nævnt ved, at styrelsen meddeler godkendelsesindehaver og tilsynsorgan, hvad der skal ske.

I disse tilfælde vil godkendelsesindehaveren som udgangspunkt have to uger til at dokumentere de nødvendige forhold overfor tilsynsorganet. Fristen kan eventuelt strækkes længere, hvis fremskaffelsen af den yderligere dokumentation kræver det. Det er tilsynsorganet, der vurderer, om den nødvendige yderligere dokumentation er tilvejebragt og tilstrækkelig. En vurdering herom anføres i konklusionen i tilsynsorganets eventuelle opfølgingsrapport til styrelsen. Opfølgingsrapporten skal være Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen i hænde senest 2 måneder efter den af styrelsen fastsatte frist for godkendelsesindehavers tilvejebringelse af supplerende dokumentation til tilsynsorganet.

### **1.9 Konsekvenser af manglende aftale eller tilsyn**

Det er ansøger/godkendelsesindehavers ansvar at sørge for, at tilsynsaftalen indgås og lever op til betingelserne for det årlige tilsyn. Godkendelsesindehaver betaler for tilsynet. Godkendelsesindehaver skal desuden løbende holde Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen og tilsynsorganet orienteret om eventuelle ændringer i godkendelsen af byggevaren, som kan have betydning for det årlige tilsyn og vedligeholdelse af godkendelsen, således at tilsynet til enhver tid kan sikre, at byggevaren har de sundhedsmæssige egenskaber, som lå til grund for godkendelsen. Godkendelsesindehaver skal ligeledes underrette Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen omgående, hvis tilsynsaftalen opsiges.

Hvis aftalen misligholdes af godkendelsesindehaver eller tilsynsorgan, kan det som nævnt føre til tilbagekaldelse af GDV-godkendelsen. Tilbagekaldelsen vil have den konsekvens, at byggevaren ikke længere må markedsføres og sælges i Danmark under det pågældende godkendelsesnummer. Godkendelsesindehaver skal sørge for, at den berørte byggevare trækkes tilbage fra markedet.



## Bilag A

*Særlige krav til tilsyn for slanger, rør, fittings, ventiler, maskiner og apparater samt øvrige byggevarer*

Tilsynet udføres i overensstemmelse med de generelle afsnit ovenfor og nedenstående konkrete krav.

### Registreringer

#### Krav til registreringer, når tilsyn foretages på produktionsstedet

Godkendelsesindehaveren skal for den godkendte byggevare kunne dokumentere:

- Registrering af produktnavn, produktionsdato og ordrenummer.
- GDV-godkendelsesnummer.
- Registrering af antal GDV-godkendte byggevarer leveret til godkendelsesindehaver.
- Sporbarhed fra den GDV-godkendte byggevare til materiale-type eller råvarecertifikat på de dele af byggevaren, der er i kontakt med drikkevand.

Godkendelsesindehaver er ansvarlig for at sikre, at der findes tilgængelige skriftlige instruktioner og procedurer vedrørende egenkontrolprogrammet på det sprog, der er relevant for produktionsstedet.

#### Krav til registreringer, når tilsyn foretages på lager i Danmark

Følgende er minimumskravene for de registreringer, der skal foreligge for hver sending/batch:

- Registrering af antal modtagne byggevarer.
- Registrering af produktnavn, ordrenummer og modtagelsesdato.
- Registrering og kontrol af materialer via certifikater eller anden sporbarhed til de materialer, der indgår i den godkendte byggevare i henhold til den udstedte GDV-godkendelse.
- Kontrol af om der foreligger en gyldig GDV-godkendelse for byggevaren med et tilhørende godkendelsesnummer.
- Kontrol af om eventuelt enkeltkomponenter, der er i kontakt med drikkevand, er godkendt som del af byggevaren eller med en selvstændig godkendelse, som fortsat er gyldig på tidspunktet for tilsynets udførelse.
- Kontrol af at den godkendte byggevare er korrekt mærket med godkendelsesnummeret.
- Andre registreringer, der fremkommer ved måling, vejning eller visuel kontrol af byggevaren.

## Bilag B

### *Særlige krav til tilsyn for armaturer*

Tilsynet udføres i overensstemmelse med de generelle afsnit ovenfor og nedenstående konkrete krav.

For armaturer gælder, at der én gang årligt skal udtages stikprøver til migrationsprøvning iht. bekendtgørelsens bilag 1.

### **Registreringer**

#### Krav til registreringer, når tilsyn foretages på produktionsstedet

Godkendelsesindehaveren skal for den godkendte byggevare kunne dokumentere:

- Registrering af produktnavn, produktionsdato og ordrenummer.
- GDV-godkendelsesnummer.
- Registrering af antal af GDV-godkendte byggevarer leveret til godkendelsesindehaver.
- Sporbarhed fra den GDV-godkendte byggevare til materiale-type og råvarecertifikat på de dele af byggevaren, der er i kontakt med drikkevand.

Godkendelsesindehaveren er ansvarlig for at sikre, at der findes tilgængelige skriftlige instruktioner og procedurer vedrørende egenkontrolprogrammet på det sprog, der er relevant for produktionsstedet.

#### Krav til registreringer, når tilsyn foretages på lager i Danmark

Følgende er minimumskravene for de registreringer, der skal foreligge for hver sending/batch:

- Registrering af antal modtagne byggevarer.
- Registrering af produktnavn, ordrenummer og modtagedato.
- Kontrol af om der foreligger en gyldig godkendelse for byggevaren med et tilhørende "Godkendt til drikkevand"-nummer.
- Registreringer og kontrol af materialer via certifikater eller anden sporbarhed til de materialer, der indgår i den godkendte byggevare i henhold til den udstedte GDV-godkendelse.
- Kontrol af om eventuelt enkeltkomponenter, der er i kontrakt med drikkevand, er godkendt som del af byggevaren eller med en selvstændig godkendelse, som fortsat er gyldig på tidspunktet for tilsynets udførelse.
- Kontrol af at de godkendte byggevarer er korrekt mærket med godkendelsesnummeret i henhold til Vejledning om sundheds-

mæssig dokumentation for byggevarer i kontakt med drikkevand, der markedsføres og sælges i Danmark.

- Registrering af armaturernes vægt og sammenligning med foregående sending.
- Andre registreringer, der fremkommer ved måling eller visuel kontrol af de modtagne byggevarer.

### **Stikprøveudtagning**

Stikprøver udtages, så vidt det er muligt, samtidig med tilsynet. Det er tilsynsorganet, der foretager en tilfældig udvælgelse af et repræsentativt udsnit af armaturerne fra produktprogrammet til test. Migrationsprøvning er en del af det årlige tilsyn for armaturer, jf. bekendtgørelsens § 12, stk. 5.

Hvis man har én GDV-godkendelse er denne omfattet af migrationsprøvning hvert år. Hvis man har flere GDV-godkendelser, der er produceret på det samme produktionsanlæg og under samme forhold, er det muligt at rotere mellem godkendelserne, således at hver godkendelse GDV-godkendelse har været underlagt mindst en migrationstest i godkendelsesperioden. Det er op til godkendelsesindehaver i samråd med tilsynsorganet at sikre, at armaturer omfattet af alle GDV-godkendelser migrationsprøves under godkendelsesperioden.

Stikprøven skal afspejle kravene i bekendtgørelsens bilag 1, hvor det fremgår, at stikprøvestørrelser er på tre stk. til nikkeltest og ét stk. til bly/cadmium test. Der udtages, så vidt det er praktisk muligt, forskellige armaturer for hvert årligt tilsyn. Formålet med migrationsprøvningen er at tjekke produktionsfaciliteterne og virksomhedens egenkontrol.

### **Krav til testrapporter**

Testning og testdokumentation skal generelt udføres ved årlige stikprøver iht. de anførte testmetoder i skema 2 i bilag 1 i bekendtgørelsen, det vil sige for bly, cadmium og nikkel.

## Bilag C

### *Særlige krav til tilsyn for coating-materialer og rørforinger*

Tilsynet udføres i overensstemmelse med de generelle afsnit ovenfor og efter nedenstående supplerende konkrete krav. Særligt for tætningsprodukter og rørforinger gælder således, at tilsynet både foretages hos godkendelsesindehaver én gang årligt som dokumentkontrol og inspektion udført af tilsynsorganet samt løbende "projekttilsyn" inden ibrugtagning af de coatede drikkevandsinstallationer på samtlige byggepladser, hvor byggevaren anvendes og hvor der udtages vandprøver til migrationstest.

Det er en forudsætning for godkendelsen, at godkendelsesindehaver i hele godkendelsesperioden markedsfører og sælger både byggevaren og selve renoveringen samlet og som beskrevet i ansøgningen om godkendelse, og med de samme udførende parter, fx en konkret underleverandør, som er certificeret til renovering efter ISO 9001 eller tilsvarende.

### **Registreringer ved det almindelige årlige tilsyn hos godkendelsesindehaver**

Følgende er minimumskravene for de registreringer, der skal foreligge for hver sending/batch ved det årlige tilsyn hos godkendelsesindehaver:

- At en eventuel underleverandør til udførelse af renoveringer ikke udskiftes i godkendelsesperioden.
- Registrering af antal byggepladser og identifikation af disse med tilhørende migrationsprøvningsår det pågældende år, der sammenholdes med de løbende indberetninger til tilsynsorganet.
- Registrering af modtagne materialer
- Kontrol af, om der er overensstemmelse mellem det modtagne og det oprindeligt godkendte materiale
- Dokumentation af sporbarhed til:
  - Produktnavn, produktionsdato og ordrenummer
  - GDV-godkendelsesnummer
  - Batch nummer
  - Råvaretype og råvarecertifikat (udstedt af et tredjepartsorgan)

Tilsynsorganet skal særligt være opmærksomt på følgende:

- Kontrol af godkendelse og mærkning med GDV-godkendelsesnummeret
- Dokumentation for uændret eller ny materialesammensætning

- Gennemgang af skriftlige procedurer og brugsanvisning
- Producentens interne ansvarsforhold
- Blandepoces, blandingsforhold, vejning
- Sporbarhed til oprindeligt godkendte materialer
- Hærdeproces og hærdningstiden
- Medarbejdernes kompetencer
- At underleverandøren er den samme som anført i GDV-godkendelsen.
- Klager over produktet og håndteringen heraf i egenkontrolprogrammet
- Registreringer
- Prøveudtagning

### **Tilsyn med renoveringsprojekterne**

For at opretholde en GDV-godkendelse skal godkendelsesindehaver foretage løbende indberetninger til tilsynsorganet om forestående projekter med udførelse af tætning og rørforing herunder oplysninger om, hvor og hvornår det forventes påbegyndt, hvornår vandprøver forventes at kunne udtages og hvornår analyseresultaterne herfra forventes at være til rådighed.

Med godkendelsesindehavers løbende indberetninger til tilsynsorganet er det muligt for tilsynsorganet i samarbejde med godkendelsesindehaver at planlægge "projekt-tilsynet" på de konkrete byggepladser med udtagning af vandprøver med henblik på analyser på hver enkelt selvstændig coatede installation. Det kunne fx være ved taphane i hver enkelt opgang i ejendommen, der er omfattet af renoveringen. Analyseresultaterne fra et akkrediteret laboratorium sendes herefter til både godkendelsesindehaver og tilsynsorganet.

Der er dermed mulighed for, at analyseresultatet er godkendelsesindehaver og tilsynsorganet i hænde ca. 3 uger efter udtagelse af vandprøven. Ved et positivt resultat (hvor grænseværdierne er overholdt) kan GDV-godkendelsesindehaver således få vished for at byggevaren overholder betingelserne i GDV-godkendelsen, og at den konkrete renovering i den pågældende ejendom vurderes at være i overensstemmelse med betingelserne i godkendelsen. GDV-godkendelsesindehaver kan herefter klarmelde den konkrete drikkevandsinstallation over for bygningsejer. Der kan i større projekter løbende udtages vandprøver og gennemføres analyser således, at de selvstændige drikkevandsinstallationer løbende kan ibrugtages.

### **Stikprøveudtagning på den enkelte byggeplads (det enkelte projekt)**

GDV-godkendelsesindehaveren er ansvarlig for at indgå aftale med et akkrediteret laboratorium om udtagelse af vandprøver samt udførelse af analyser. Det akkrediterede laboratorium skal sikre, at vandprøven udtages af en uvildig fagperson, og skal sørge for, at vandprøven herefter sendes direkte til analyse hos et akkrediteret laboratorium. Det akkrediterede laboratorium skal vurdere, hvilke vandprøver der skal tages for at sikre, at alle selvstændige drikkevandsinstallationer er omfattet af analyserne. Det skal i prøvningsrapporten konkluderes, om der er overskridelser af grænseværdierne og dermed om renoveringen af den pågældende drikkevandsinstallation vurderes at overholde betingelserne for GDV-godkendelsen. Vandprøverne skal udtages akkrediteret i henhold til ISO 5667-5 standarden.

Vandprøverne på byggepladsen udtages efter coating-processen er helt færdig, det vil sige efter, at materialet er blandet, ledt ind i drikkevands-systemet og hærdet 7-10 dage og systemet derpå er gennemskyllet. Vandprøven udtages fra et tapsted for hver enkelt selvstændig og renoveret drikkevandsinstallation i den pågældende ejendom. I en etageejendom vil én vandprøve for hver af de renoverede opgange, som udgangspunkt være tilstrækkelig.

Der udtages en vandprøve af 24 timers stagneret vand til analyse. Tapstedet skal inden udtagning af vandprøver gennemskylles kortvarigt, således at den mængde vand, som har stået i blandingsbatteriet, skylles ud. På den måde får man vandprøver af det vand, som har stået i det renoverede rør. Der udtages som minimum en 2 liters prøve af det 24 timers stagnerede vand.

### **Den videre proces efter udtagelse af vandprøver**

Det akkrediterede laboratorium sikrer som nævnt, at resultatet i form af en prøvningsrapport for en eller flere vandprøver, sendes til godkendelsesindehaver og tilsynsorganet med dertil hørende relevante oplysninger om godkendelsesnummer, den konkrete byggeplads (ejendom), lejlighedsnummer eller lignende, dato for prøveudtagninger mv. med henblik på at kunne etablere sporbarhed. Godkendelsesindehaver har handlepligten på baggrund af prøvningsrapportens resultater og konklusioner.

Tilsynsorganet er også forpligtet til, uagtet ovenstående, at vurdere konklusionen i prøvningsrapporten. I tilfælde af overskridelse af grænseværdier, hvor byggevaren således vurderes ikke at overholde betingelserne for GDV-godkendelsen, skal tilsynsorganet, uagtet den direkte kommunikation mellem det akkrediterede laboratorium og godkendelsesindehaver og godkendelsesindehavers handlepligt, gøre både godkendelsesindehaver og Trafik, Bygge- og Boligstyrelsen opmærksom på prøvningsrapportens konklusioner. Trafik, Bygge- og Boligstyrelsen kan

skride ind og trække GDV-godkendelsen tilbage, hvis der er overskridelser af testkravene. Hvis vandprøven viser overskridelser, kan den pågældende drikkevandsinstallation på byggepladsen som samlet byggevarer ikke overholde betingelserne for GDV-godkendelsen og er derfor ikke lovlig at anvende. Der kan således være tilfælde, hvor det viser sig, at drikkevandsinstallationen i én eller flere opgange i en etageejendom ikke opfylder kravene, og derfor ikke lovligt kan ibrugtages.

### **Testprogram og analyser**

Testprogrammet for migrationstest skal være udarbejdet af den toksikologiske rådgiver på ansøgningstidspunktet.

Analyserne skal udføres på et akkrediteret testlaboratorium iht. bekendtgørelsens bilag 1. Der udføres som nævnt de analyser, som indgik i det testprogram for byggepladser, der var grundlag for GDV-godkendelsen, og som ansøgers toksikologiske rådgiver udarbejdede.

Vandprøverne skal dog altid analyseres for følgende parametre:

- NVOC
- Lugt og smag
- Andre stoffer, der vurderes relevante på baggrund af det pågældende materiale, fx formaldehyd. For materialet epoxycoating skal der dog som minimum analyseres for bisphenol A og formaldehyd.

Vandprøverne skal overholde GDV-kravgrundlaget.

### **Krav til indberetning om tidsplaner samt om de årlige tilsynsrapporter**

For så vidt angår de enkelte renoveringsprojekter, er GDV-godkendes indehaver som nævnt ansvarlig for løbende at indberette til tilsynsorganet, hvornår der udtages vandprøver på byggepladserne således, at tilsynsorganet kan være parat til også at vurdere testrapporternes konklusioner. Indberetningen om tidsplanerne skal foregå således, at tilsynsorganet med rimelighed kan forventes at være parat til dette.

Udgangspunktet er, at en vandprøve udtages så snart coatingen er hærdet færdigt (typisk ca. 7 – 10 dage efter påføring), og at analyser gennemføres på ca. 3 uger af et akkrediteret laboratorium, hvorefter både godkendes indehaver og tilsynsorganet straks orienteres om resultatet. Tilsynsorganet vil typisk bruge ca. 5 arbejdsdage på at vurdere testrapporterne og eventuelt give besked til både GDV-godkendes indehaver og Trafik, Bygge- og Boligstyrelsen ved overskridelser af grænseværdier. GDV-godkendes indehaver vil derfor som hovedregel

skulle forvente at ibrugtagning af en konkret drikkevandsinstallation i fx en opgang først kan ske ca. 3 uger efter endt hærdning og prøveudtagning. Det kan aftales mellem godkendelsesindehaver og et akkrediteret laboratorium samt med tilsynsorganet, at der udtages vandprøver løbende efterhånden som de enkelte opgange i en etageejendom er færdigrenoveret, således at de enkelte opgange kan ibrugtages løbende ca. 3 uger efter vandprøverne er udtaget.

### **Ansvar**

Godkendelsesindehaver er over for Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen i alle tilfælde ansvarlig for, at betingelserne for GDV-godkendelsen er overholdt.

### **Afrapportering om renoveringsprojekter i den årlige tilsynsrapport fra tilsynsorganet**

Tilsynsorganet skal én gang årligt sende en tilsynsrapport til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen for det årlige tilsyn hos godkendelsesindehaver samt med en opsummering vedr. alle resultater af vandprøver fra byggepladserne siden sidste tilsynsrapport. Tilsynsorganet skal som en del af det årlige tilsyn hos godkendelsesindehaver sammenholde egenkontrollens oplysninger om renoveringsprojekter med resultater for analyser af vandprøver for at tjekke om der er udtaget prøver på alle relevante selvstændige drikkevandsinstallationer og på alle byggepladser og at alle grænseværdier er overholdt. Det skal derfor være muligt for tilsynsorganet at sammenholde oplysninger om vandprøver med den oversigt over relevante drikkevandsinstallationer, som det akkrediterede laboratorium har udarbejdet. Dette skal indgå i den årlige tilsynsrapport. Dermed vil Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen få et overblik over, hvor og hvornår der i Danmark er udført coating af drikkevandsinstallationer samt om betingelserne for GDV-godkendelsen overholdes.

De tidsmæssige krav for indsendelse af de årlige tilsynsrapporter er de samme som for andre GDV-godkendte byggevarer.

### **Sanktioner i tilfælde af at kravene ikke overholdes**

Modtager Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen ikke en årlig tilsynsrapport fra tilsynsorganet som påkrævet, anses betingelserne for opretholdelse af GDV-godkendelsen for ikke at være overholdt.

I konkrete tilfælde med overskridelser af grænseværdierne, eller hvis der på en byggeplads ikke udtages de påkrævede vandprøver eller hvis ibrugtagning af hele eller dele af den renoverede drikkevandsinstallation i de berørte ejendomme sker inden de relevante analyseresultater



foreligger eller ibrugtagning sker på trods af overskridelse af grænseværdier, anses betingelserne for opretholdelse af GDV-godkendelsen for ikke at være overholdt.

Godkendelsesindehaver er samtidig ved overskridelse af grænseværdier forpligtet til uden unødigt ophold at orientere den pågældende bygningsmyndighed (kommune) om dette, samt hvad godkendelsesindehaver har gjort for, at drikkevandsinstallationen ikke tages i brug. Hvis godkendelsesindehaver ikke overholder sidstnævnte informationsforpligtelse, anses betingelserne for opretholdelse af GDV-godkendelsen ikke for at være overholdt. Godkendelsesindehaver skal over for Trafik, Bygge- og Boligstyrelsen kunne dokumentere, at den pågældende bygningsmyndighed (kommune) er rettidigt orienteret om eventuelle overskridelser grænseværdier.